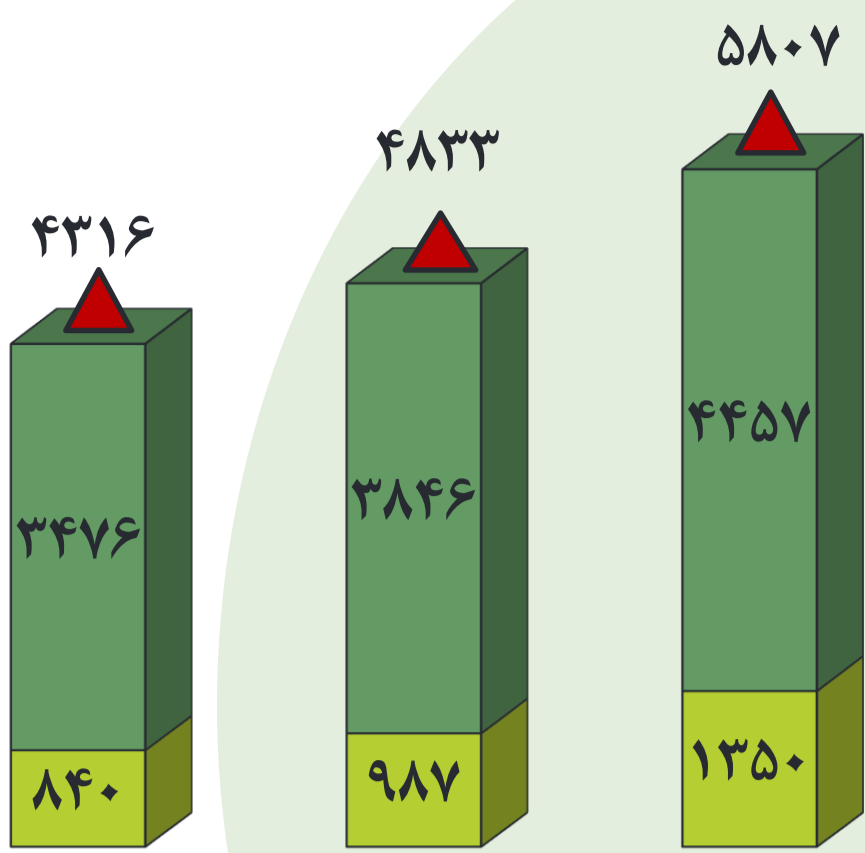

وضعیت بازار پول در آبان ماه ۱۴۰۱

معاونت بررسی های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

نقدینگی و اجزای آن - هزار میلیارد تومان

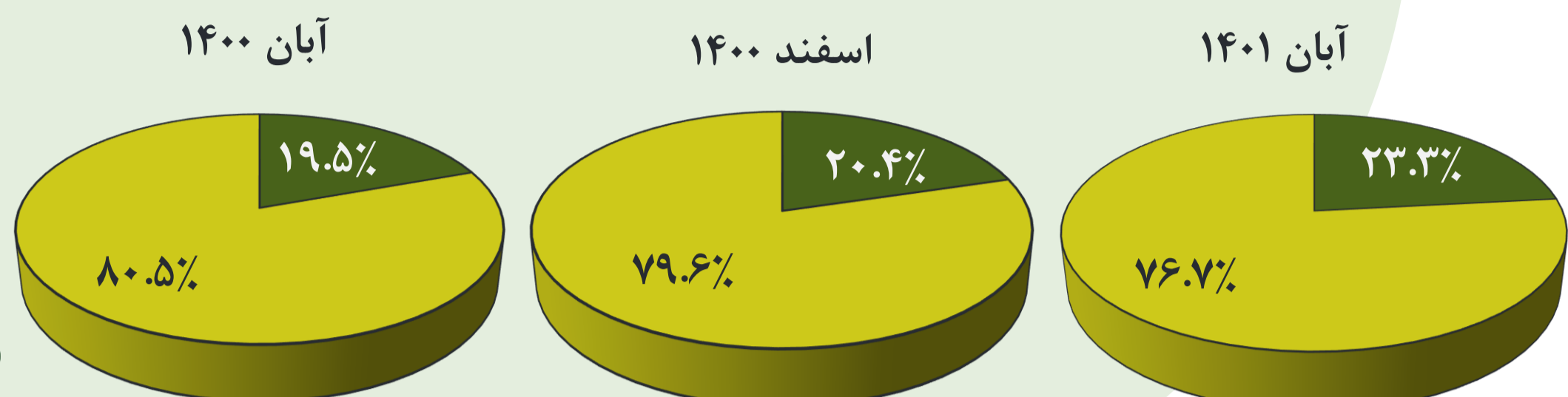
در پایان آبان ۱۴۰۱، رقم نقدینگی کشور با افزایش ۳۴.۵ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل به ۵۸۰۷ هزار میلیارد تومان رسید که عوامل مسلط در رشد آن از منظر عوامل موثر بر عرضه، افزایش پایه پولی و از منظر عوامل موثر بر تقاضا، رشد توام سپرده‌های بلندمدت با مشارکت ۱۳.۵ واحد درصد و سپرده‌های جاری با مشارکت ۱۱ واحد درصد بوده است. به عبارتی دیگر اگرچه شبه پول، همچنان سهم بالایی در رشد نقدینگی داراست، اما مقایسه اجزای نقدینگی در آبان ۱۴۰۱ با ارقام ماه مشابه سال قبل نشان می‌دهد طی مدت مزبور مشارکت شبه پول در رشد نقدینگی از ۸۳ درصد به ۶۶ درصد کاهش، و مشارکت پول در رشد نقدینگی نیز از ۱۷ درصد به ۳۴ درصد افزایش یافته است.

ترکیب نقدینگی

آبان ۱۴۰۰ اسفند ۱۴۰۰ آبان ۱۴۰۱

شبه پول پول نقدینگی

نقدینگی = پول + شبه پول

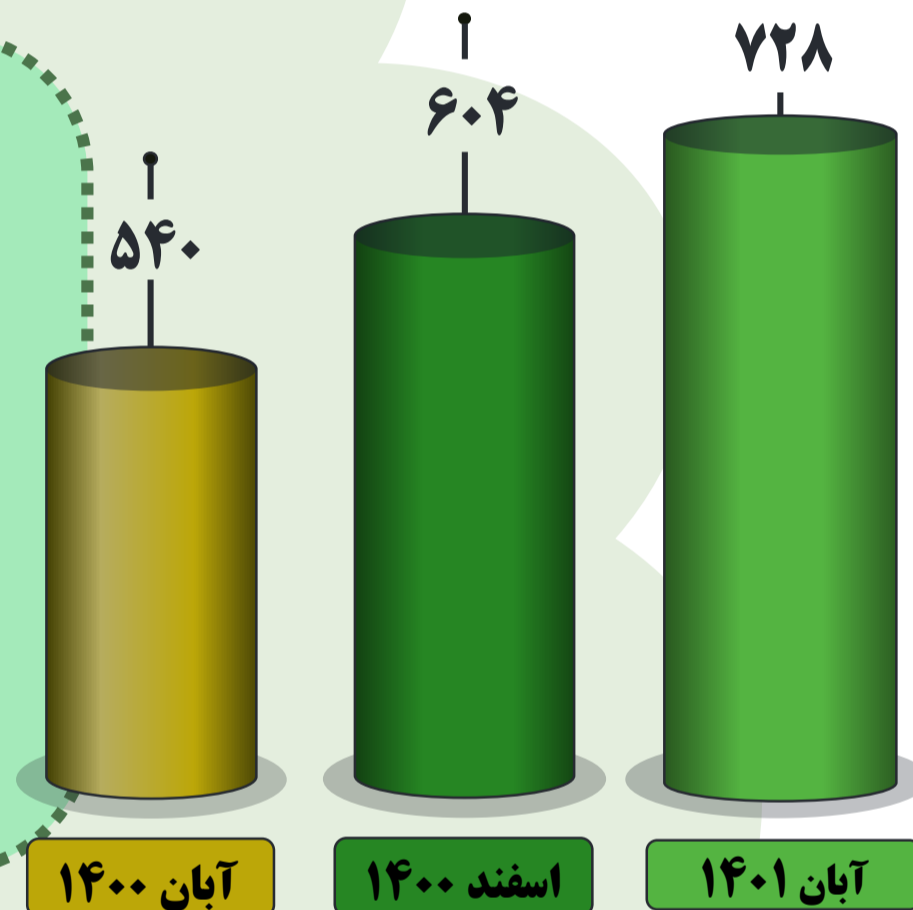
شبه پول پول

نقدینگی از دو بخش پول و شبه پول تشکیل شده است. افزایش سهم پول (سپرده دیداری و اسکناس) و کاهش سهم شبه پول (سپرده‌های غیردیداری) از نقدینگی در پایان آبان ماه ۱۴۰۱ نسبت به ابتدای سال ۱۴۰۱، می‌تواند به معنای افزایش سیالیت نقدینگی و تمایل افراد برای در اختیار داشتن منابع آزاد پولی با هدف به کارگیری وجه نقد در سایر بازارها باشد که از جمله دلایل آن می‌توان به تورم بالا، افزایش انتظارات تورمی و نرخ واقعی منفی سود سپرده بانکی اشاره کرد.

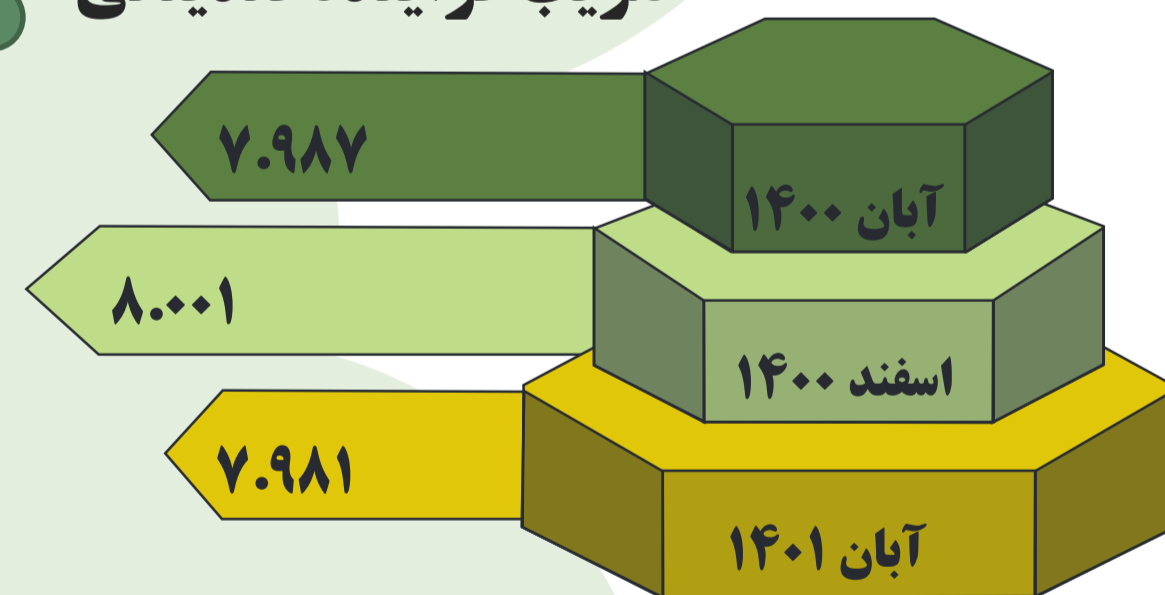
به استناد آمار بانک مرکزی در آبان ماه ۱۴۰۱ سهم پول از نقدینگی، ۲۳.۳ درصد بوده است که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳.۸ واحد درصد رشد داشته است. انبساط سهم پول و سیال تر شدن نقدینگی، امکان ایجاد تورم را افزایش داده و می‌تواند عامل تهدیدکننده در تعادل بازارها باشد. به عبارت دیگر، نقدشوندگی بالاتر حساب‌های جاری، سرعت تبدیل پول به سایر دارایی‌ها از جمله ارز و طلا را بالا برده و در نهایت، می‌تواند افزایش قیمت در این بازارها را به دنبال داشته باشد.

پایه پولی - هزار میلیارد تومان

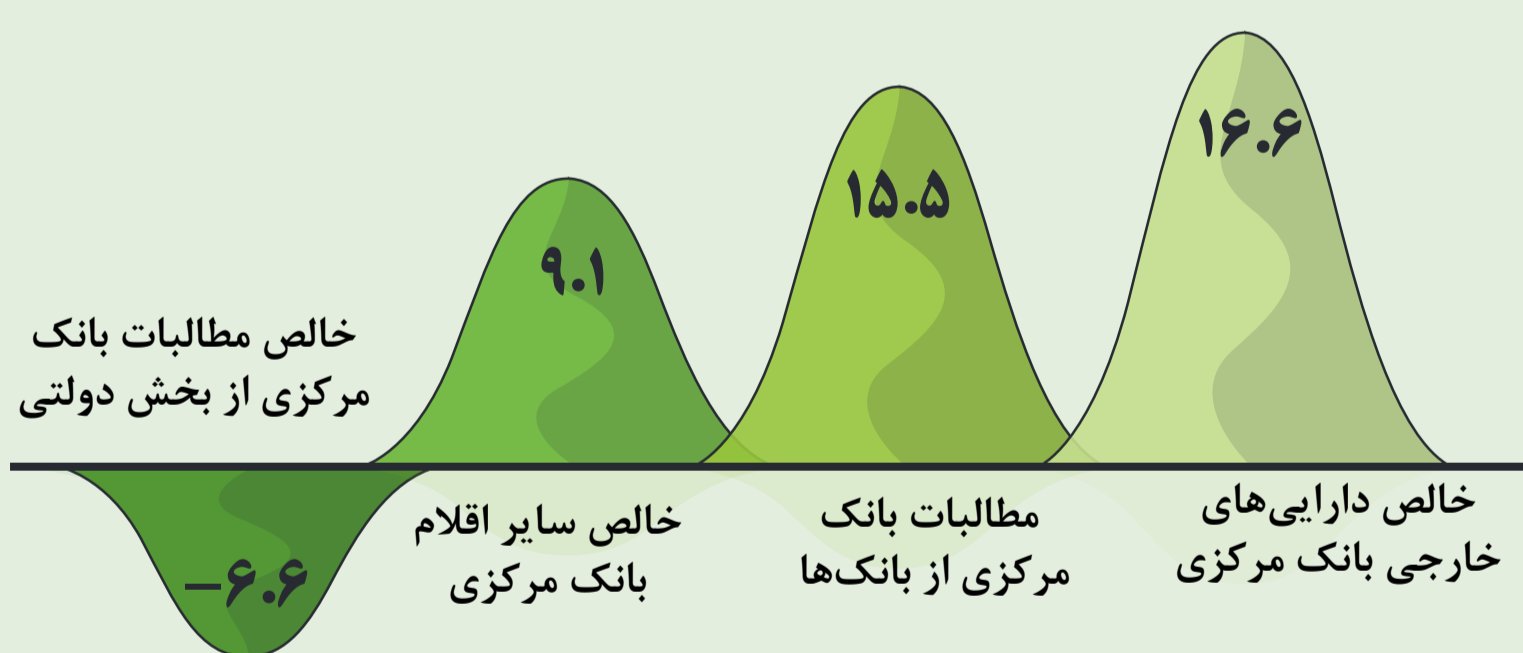
پایه پولی در پایان آبان ۱۴۰۱، با رشد ۳۴.۶ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل، به حدود ۷۲۸ هزار میلیارد تومان رسید که عامل مسلط در افزایش آن، رشد خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی و مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها به ترتیب با مشارکت حدود ۱۶.۶ واحد درصدی و ۱۵.۵ واحد درصدی است. در این ماه، خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی، مشارکت منفی در افزایش پایه پولی داشته که دلیل اصلی آن با توجه به افزایش بدهی بخش دولتی به این بانک، افزایش ۲۸.۶ درصدی سپرده‌های بخش دولتی نزد بانک مرکزی و نه کاهش بدهی بخش دولتی به این بانک بوده است، به نحوی که در پایان آبان ۱۴۰۱، بدهی دولت و شرکت‌های دولتی به بانک مرکزی به ترتیب ۴.۹ درصد و ۵۹ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل، افزایش داشته است.

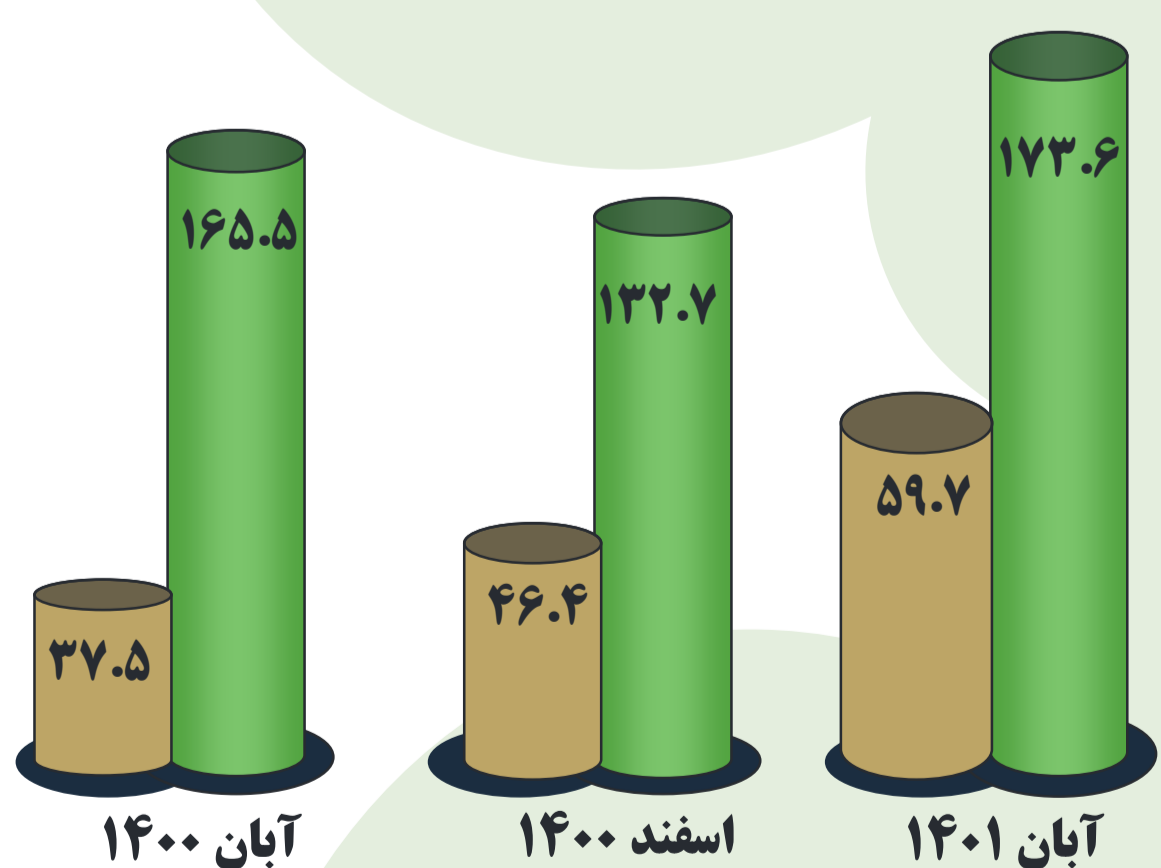
ضریب فزاینده نقدینگی

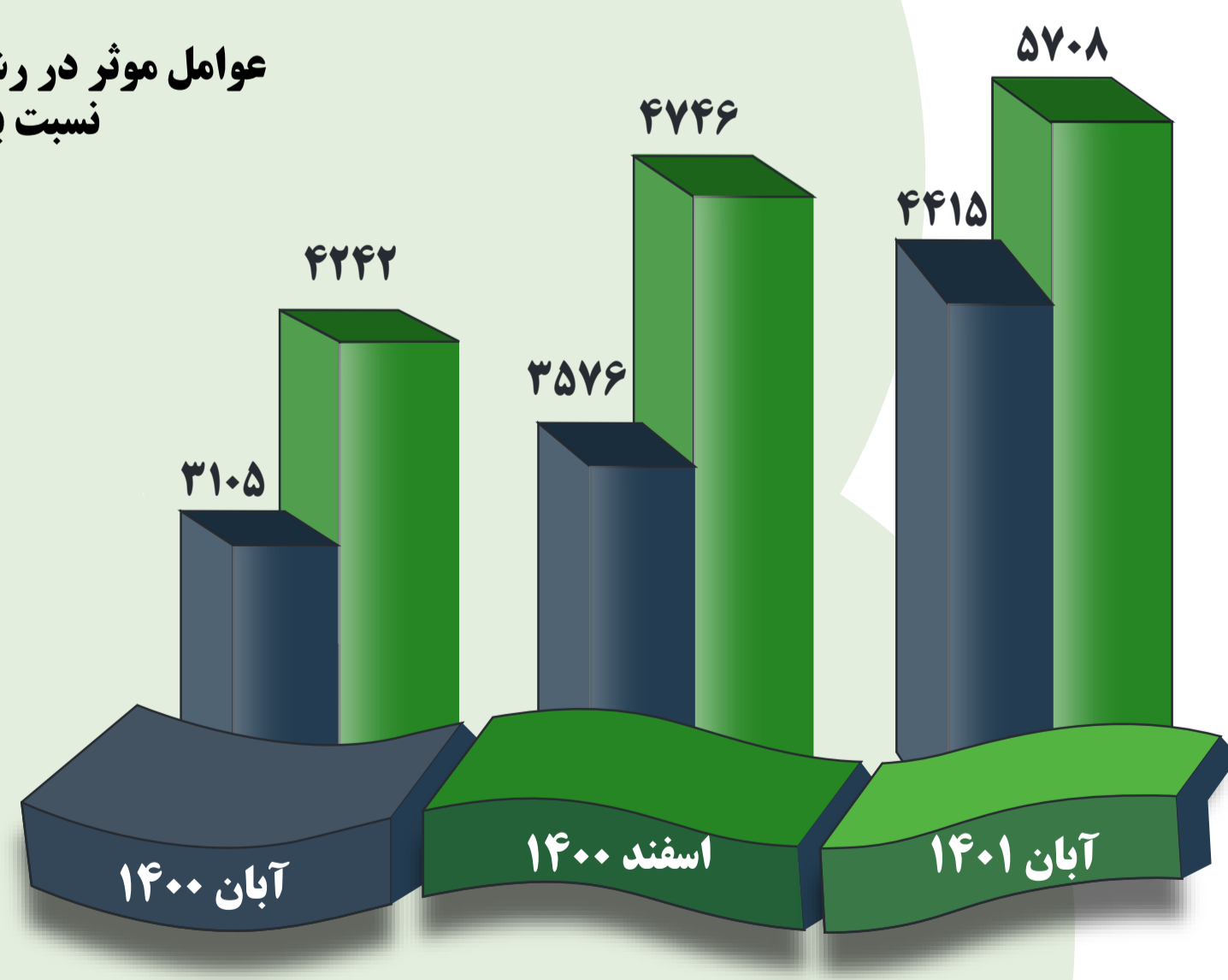
مشارکت عوامل در رشد ۳۴.۵ درصدی نقدینگی در پایان آبان ۱۴۰۱ نسبت به ماه مشابه سال قبل - واحد درصد

عوامل موثر در رشد ۳۴.۶ درصدی پایه پولی در آبان ماه ۱۴۰۱ نسبت به ماه مشابه سال قبل - واحد درصد

بدهی دولت و شرکت‌های دولتی به بانک مرکزی - هزار میلیارد تومان

بدهی و سپرده‌های بخش غیردولتی به بانک‌ها و موسسات اعتباری - هزار میلیارد تومان

بدهی بخش غیردولتی به بانک‌ها و موسسات اعتباری در آبان ۱۴۰۱ به حدود ۴۴۱۵ هزار میلیارد تومان رسیده که نسبت به مدت مشابه سال قبل تقریباً ۴۲.۲ درصد رشد داشته؛ در حالی که سپرده‌های این بخش، رشد ۳۴.۶ درصدی را در همین مدت داشته و به حدود ۵۷۰۸ هزار میلیارد تومان رسیده است. بخش عمده بدهی بخش غیردولتی به بانک‌ها و موسسات اعتباری در پایان آبان ۱۴۰۱ را بدهی بانک‌های خصوصی و موسسات اعتباری با سهم ۶۵ درصد تشکیل داده است.